

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rekopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne urav-
njujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglašje (inserte) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 79.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 8. aprila 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Odgovor na nizkotna obrekovanja.

(Manifest štajerskega sloven-
skega učiteljstva.)

Da klerikalci učiteljstvo blatijo v svojih listih in na shodih kolikor največ morejo, je že stara reč in naj učiteljstvo še tako jasno dokaže laži klerikalcev, ostanejo ti nepopoljšljivi, ker je pač njihov princip: boj zoper šolo in učiteljstvo ter jim je pri tem vsako tudi nepošteno in nizkotno orožje dobro. Posebno se pa množe napadi klerikalcev na učiteljstvo pred volitvami; hočejo očrnuti učiteljstvo pri ljudstvu, da bi oslabili veljavo učiteljstva pri volilcih.

Ker se bližajo deželnozborske volitve, se klerikalni topovi že zopet oglašajo: kakih nepoštenih sredstev in kako nizkotnega obrekovanja se mislijo posluževati, so tudi že pokazali. „Slovenski Gospodar“ je obdolžil kar ves učiteljski stan nemčurstva trdeč, da razmeroma ni nikjer več odpadnikov, kakor jih je baje baš med učiteljstvom, in da učiteljstvo ne vzgojuje šolske mladine narodno.

Kdo pa je vzgojil ves naš narodni naraščaj, če ne narodnozavedno učiteljstvo!? Kdo odkriva dan za dnem krasoto slovenskega jezika, divnost slovenske poezije mladini, kdo jo uči spoštovati materin jezik in ljubiti slovensko domovino, če ne narodno čuteče učiteljstvo!? Ko bi slovensko učiteljstvo ne vršilo svoje narodne dolžnosti v ljudski šoli, bi slovenski narod v zadnjih desetletjih ne bil napredoval tako kakor je. Resnica je, da smo Slovenci zadnja desetletja bolj napredovali nego prej sto in stoletja in ne da se tajiti, da je baš novodobna šola, ozir. nje učiteljstvo najbolj pospeševalo ta velikanski napredek. Kolikokrat se je celo s klerikalne

strani že priznalo, da je glavna zasluga novodobne šole in nje učiteljstva, da se je n. pr. družba sv. Mohorja tako mogočno razvila itd.

Da je baš slovensko učiteljstvo glavni činitelj, da se je narodna zavest slovenskega ljudstva — analfabetu ne koristijo nobeni še tako navdušeno pisani članki itd., vzbudila in da je glavna zasluga slov. učiteljstva, da se samozavest našega naroda čedalje bolj jači, je istina, ki jo priznavajo vsi sloji slovenskega naroda, ki jo priznavajo tudi poštene in pravični duhovniki, je istina, ki je ne spremeni nobeno in še tako hudobno obrekovanje „Slovenskega Gospodarja“ in njegove blebetave hčere „Straže“.

Seve takih fanatikov slovensko učiteljstvo ne vzgojuje kakor krščansko socijalni tečaji, katerih slušatelji so jim na tečajih privzgojeno „narodno“ zavednost že opetovano na lastnih bratih Slovincih izkazali z — noži in pretepi. Take „narodne vzgoje!“ nas pa varuj, o Bog!

Hudobna laž je pa tudi trditev, da je med učiteljstvom razmeroma največ nemčurjev. Z mirno vestjo pač lahko reče slovensko učiteljstvo, razmeroma najmanj jih je in če se upoštevajo razmere posebno slovenskega učiteljstva na Štajerskem, moramo se celo čuditi narodni zavednosti in značajnosti slovenskega učiteljstva, da med njim ni več odpadnikov kakor jih je. Poturice so pa v vsakem stanu in tudi duhovniki imajo svoje Govediče.

Nad slovenskim učiteljstvom visi dan in noč Damoklejev meč nemške nadvlade. Če advokat, trgovec, obrtnik, duhovnik i. dr. narodno deluje, si ne pokvari karijere, da v mnogo slučajih ima še celo dobiček n. pr. duhovnik ima tem večjo upanje na boljšo faro,

čim bolj deluje za klerikalno stranko, učitelj pa, ki se količkaj narodno giblje, pride takoj pri Nemcih na piko in nemški „Volksrat“ že poskrbi, da narodno zaveden učitelj pri kompetencah ne pride v upoštevanje.

Povedal bi lahko mnogo, mnogo slučajev, kako ima nemški „Volksrat“ razpredene mreže po Spodnjem Štajerskem. Znani so slučaji, ko je dobil slovenski učitelj kompetent poziv, naj izstopi iz slovenskega učiteljskega društva ter naj vstopi v nemško spednjo-štajersko učiteljsko društvo, da zahteva se celo, naj podpiše nemški program itd. „sonst bekommen Sie die angestrebte und auch keine andere Lehrstelle in Untersteiermark“ (sicer ne dobite zaprosenega, pa tudi nobenega drugega učnega mesta na Spodnjem Štajerskem). Karakterističen je tudi izrek nekega nemškega uda okrajnega šolskega sveta o nekem samotnem gorskem gnezdu. „Gut, dass wir den Vogel dort gefangen haben, der wird dort sitzen bleiben“. (Dobro, da smo ptiča tam vjeli, ta bo tam obseдел). To se pravi, obsojen je na večno prognanstvo v tistem gorovju.

Zapostavljenje, preziranje, to je plačilo narodno delavnemu učiteljstvu.

In čuditi se res moramo, da učiteljstvo ne kloni tilnika, temveč, da se vkljub temu, da ve, da si z narodnim delom vsestransko škoduje, vendar le ne straši vselej in povsod pokazati svoje narodne zavesti in da vkljub vsemu deluje za svoj narod. **To je pač znak značajnosti in čvrste narodne zavesti slovenskega učiteljstva, to je znak velike ljubezni slovenskega učiteljstva do naroda in domovine, to je znak neomejene narodne zvestobe in velikan-**

ske narodne požrtvovalnosti, ki zapostavlja lastni osebni interes dobrobiti naroda. — Take ljubezni, zvestobe in požrtvovalnosti do milega naroda svojega pač niso in ne bodo nikoli zmožni ljudje, ki jim je narodnost le molzna krava, ki prodajajo življenske narodne interese za strankarske koncesije, ki nabirajo za obmejne Slovence, nabrani denar pa porablja v sebične strankarske namene, ne zoper narodnega sovraga, temveč zoper lastne brate Slovence. In če namečejo klerikalci na vrlo slovensko učiteljstvo še toliko blata, ne zmanjšajo njegovih narodnih zaslug, ne zakrijejo s tem svojih narodnih grdobij ter ne operejo sebe svojih narodnih grehov.

Zato pa, ker se slovensko učiteljstvo ne straši nemške korupcije, zato, ker slovensko učiteljstvo skrbno neguje narodno zavest, ter neustrašeno deluje za napredek naroda, mečejo mu slovenski klerikalci polena pod noge, ga nizkotno obrekujejo ter ščuvajo ljudstvo zoper šolo in učiteljstvo. **Slovenski klerikalci so najbolj in najzvestejši pomagači in zavezniki nemških zatiralcev slovenskega učiteljstva.**

Konec prihodnjic.

Dnevna kronika.

a Češki narodni svet za Moravsko je sklenil, kakor poročajo od 6. t. m. iz Brna, pozvati poslanca Pražaka, podpredsednika in prejšnjega predsednika narodnega sveta, naj se v teku 3 dni opraviči radi posredovanja kupčije sladkorne tovarne v Vranovicah za nemško tvrdko Kirschner, drugače bo moral skleniti, da se ga izključi iz vseh čeških narodnih društev na Moravskem.

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

49

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje

„Ne šalim se. Eden izmed mojih stricev je pokuševal vin in se živi s tem prav dobro. V šali mu pravimo, da nosi poklic svojega stanu na obličju, kar bi razumel, ako bi videl barvo njegovega obraza in nosa. Ampak za ta posel je treba zelo občutljivega jezika in nemale izkušenosti.“

„Ali imate tudi pokuševalce piv?“

„Nimamo. Piva niso tako draga in različna — in spozna jih — vsak.“

Gospod Brouček ni rekel besedice toda mislil je, da se Janko silno moti. Bil je sedaj v izborni nasladi. Po ušesih mu je vedno zvonil refren: „Kde se pivo vafi, tam se dobfe dafi“* in je govoril samprisebi, da bi sedaj že ne obupal, ko bi mu bilo mogoče uso-

* Kjer se pivo vari, tam se vsem dobro godi.

jeno, da bi moral vedno ostati v petnajstem stoletju. Seveda, moral bi se privaditi mnogim neprijetnostim in posebno ta vstaja proti Sigmundu je zelo žaltava stvar; ampak vsaka vojna ima svoj konec in v miru bi se morda tu vendarle ne živelo slabo. Pivo imenitno, kuhinja dobra, kokoš pol groša — imel bi se dobro kakor prelat. Posebno, ko bi mu ne ušel zaklad kralja Vaclava. Ampak tudi brez tega bi se še živelo dobro, zlasti pri tej čudovito nizki ceni. Nabaviti bi si mogel makari pokuševalnico piv — bi vsaj pokazal starim Čehom, kak razloček je tudi med pivom in pivom in do kake izvežbanosti se more povspeti pri tem poslu izvežban jezik. In v najslabšem slučaju se loti tudi pokušanja vin. V vinu se sicer dosti ne spozna in je za to že nekoliko prestar; ampak morda vendar ni še zamujeno in čez pol leta bi mogel postati izkušen tudi v tem. Izvrševal bi to obrt res s slastjo in mogoče je, da bi si čez nekoliko let prislužil kako hišico, ali da bi se mogel tudi kam priže —

Tu se je gospod Brouček vseeno

vstrašil. Zakaj bila je to nenavadna stvar, čeprav je samo v mislih prišel nanjo. Započil je sicer izkušnjavca toda pogled mu je zopet obvisel na Domškovi hčeri, na katero je bil popolnoma pozabil vsled resne skrbi za svoj želodec in grlo.

Prinesla je ravno veliko posodo z lososovino, postavila jo je na mizo in mu je rekla prijazno: „Posluži se, ljubi gost, tukaj je šalšna skledica, ako hočeš šalšo.“

„Šalša? Kaj pa je to dobrega?“ je vprašal gost.

„Pravimo tudi omaka.“

„A tako! Torej šalša. To si moram zapomniti. Rad jem omako.“

„Gotovo si se naučil po svetu več jezikov, kaj ne?“

„Ako odkrito povem, veliko ne znam. Moja glava ni za to. Toda nemško znam kolikor toliko, hvala bogu.“

„Zakaj praviš hvala bogu?“

„Človek se mora vendar bogu zahvaliti za vsako stvar, ki jo zna. In posebno za nemščino. Saj jo vendar potrebujemo pri vsakem koraku.“

„Kaj zopet govoriš?“ se je vpletel Domšek v pogovor. „Nemščino da potrebujemo pri vsakem koraku? Kdo jo potrebuje? Ne potrebuje je na češki zemlji niti kmet, niti tlačan, niti graščak v svoji trdnjavi, niti gospod na svojem gradu med češkim ljudstvom, niti rokodelci ali kupec, le če mora iti po svoji trgovini na Nemško, toda koliko je takih?“

„Je že zopet tu s svojo politiko!“ — se je jezil na tihoma Brouček, ki se je ravno lotil s pieteto in z veliko slastjo izbornega lososa. — Kakor da bi ne mogel govoriti o vremenu, o jedi in pijači, o stanovanju in o drugih pametnih stvareh!

„Čemu torej govoriš, da potrebuješ nemški jezik?“ ga je ošteval dalje Janko od zvona. „Morda si prebival med Nemci v Mišni, v Rakousih ali kje drugje, toda nikdar ne pri nas!“

Gospod Brouček se je razjezil na motilca lososovega vžitka tako, da je popolnoma pozabil na stoletje, v katerem se je nahajal in je rekel ostro: „Prosim te, komu pa to pripoveduješ? Ali misliš morda, da ne poznam Prage.“

Politična kronika.

v Pregarjanje čeških radikalcev. Hišne preiskave pri članih češko-radikalne omladine se nadaljujejo. Policija je našla baje mnogo antimilitaristiških spisov in je vsled tega razpustila 270 podružnic omladinskih organizacij.

v Povišane izdaje za vojno mornarico. N. Fr. Pr. računa na temelju uradnih informacij zvišanje proračuna za vojno mornarico tako le: Proračun za 1910 bo predložen bodočim delegacijam. Za 1909 je znašal ta proračun skupaj 63.437.000 K, za 1. 1910 bo pa znatno višji in sicer: Kredit za nadaljevanje v stavbi že začelih ladij 20 milijonov; k temu redni proračun 43.4 milijonov; prvi obrok za nadomestne zgradbe 5 milijonov; nepokrita izredna potrebščina 38.4 milijonov, skupaj torej 106.8 milijonov. Vrh tega bo pa treba še plačati naknadni kredit za oboroževanje leta 1909; visokosti tega kredita N. Fr. Pr. ne navaja. Kakor vidimo rastejo potrebščine za vojsko in mornarico mnogo bolj naglo kakor davčna moč državljanov. To bi gospodi moralo dati misliti, toda za sedaj se igrajo voditelji naše notranje in zunanje politike s preganjanjem čeških radikalcev in njih takozvane protimilitaristiške propagande, ne pomislijo pa, da je neznansko višanje izdaj v vojaške svrhe največji, najnevarnejši in najizdatnejši agitator proti militarizmu.

v Poljski glas o nemškem zaveznilstvu. „Gazeta Narodowa“ piše: „Do vojske s Srbijo na srečo ni prišlo. Avstrija bo pa morala sedaj skazovati svojo hvaležnost proti Nemčiji in Nemčija bode Avstrijo gotovo iz hvaležnosti izkoristila. To bo pa moglo imeti samo neugoden vpliv na naše notranje razmere. Treba bode velike politične modrosti slov. strank v Avstriji, da bi omogočile, da bi avstrijskivojaški in birokratski krogi ne šli Berolinu preveč na proti.“ Se li probuja poljska vest? V prvi vrsti bode pač Poljsko kolo, ki se bode moralo ravnati po tem svetu „Gazete Narodowe“ v bodočem zasedanju.

b Bosna in Hercegovina. „Ost-deutsche Rundschau“ poroča, da se avstro-ogrski poslanik v Vatikanu pogaja s Sveto stolico, da bi papež podelil našemu cesarju naslov bosanskega kralja, češ, da je zadnji bosanski kralj l. 1401. podelil papežu pravico, določiti mu naslednika. „Berliner Tagl. Rundschau“ piše, da ni verjetno, da bi kdo v Vatikanu resno na to mislil, da bi se iz takega vira dala izvajati taka pravica.

b Odobrenje avstro-turškega protokola. V ponedeljek 5. t. m., pol leta po proglašenju aneksije, je turški parlament s 136 glasi proti 46 (18 se jih je zdržalo glasovanja) odobril protokol,

Le pojdi po Prikopih* ali sedi v električni voz, ali zajdi v mestni park, v Stromovko, kamorkoli na živejša mesta in povsod boš slišal nemščino, da te bodo bolela ušesa. Gospe in gospodične ne govorijo na ulici drugače ko nemško. Saj hoče vsaka pokazati svojo višjo izobrazbo in vsak moder, češki oče pošilja svoje hčere v nemške šole, zavode in samostane, ako ne doma, pa vsaj za granico. Res je, da se je nemščina nekaj časa opustila, toda sedaj se govori zopet nemško kakor za stavo ne le v Pragi, ampak tudi na deželi. Vem to iz lastne skušnje in iz pripovedovanja drugih. Vsaj v gosposki sobi vsake gostilnice, tudi v najmanjši vasi, te počaste z drugim deželnim jezikom.“

Dalje prih.

* Prikopč je najbolj obljubena praška ulica.

s katerim se Turčija odpoveduje svojim pravici na Bosno in Hercegovino ter sprejema od Avstro-Ogrske 2½ mil. turških lir (54 mil. kron). Nek odličen mohamedanski politik se je izrazil o tem: „Porta nas je prodala po 28 kron za glavo in Avstro-Ogrsko nas sili, da bi to kupno ceno sami plačali“. Oficijelni komuniké o tajni seji parlamenta, v kateri se je razpravljalo o protokolu, suho konstatira, da je bila debata burna in strastna. Privatna poročila pravijo, da so se v parlamentu odigrale v resnici dramatične scene. Opozicijski poslanci — nad 40 jih je govorilo — so s solzami v očeh zaklinjali zbornico, naj ne dovoli, da bi se dve deželi odtrgali od turške države. Bili so trenutki, ko se je mislilo, da vladni predlog ne dobi večine. Veliki vezir Hilmi-paša in minister znanjih reči Rifaat-paša sta morala zastaviti ves svoj vpliv. Veliki vezir je naravnost izjavil, da mora Turčija voliti med aneksijo ali vojsko. To je pomagalo. Opozicija je zahtevala, naj bi se odločitev vsaj odloži do prihodnje seje. Hilmi-paša je rekel, da bi smatral vsako odločitev za nezaupnico ter da bi takoj odstopil. Pod tem pritiskom je parlament odobril protokol. V senatu se bo razpravljalo 9. t. m. o tem protokolu.

v Srbija. V okolici kralja Petra se govori, da mu je ruski poslanik Sergejev, naznanil, da je car pripravljen ga sprejeti. Dvorski krogi smatrajo ta korak carjev za željo, dati srbskemu narodu neko zadoščenje. Kralj Peter odpotuje baje prve dni maja na Rusko. Do tega časa ostane sedanje ministerstvo na vladi.

v Ogrska kriza se prirostruje. Po ogrskem zakonu dobivajo penzijo samo oni ministri, kateri so tri leta v službi. Ta tri leta koalicijskih ministrov so pretekla dne 6. tm., do tega dne so jim torej oni gospodje, ki bi se radi prerili do jasil, prizanašali. Na Ogrskem imajo vsi in še prav posebno politiki neizmerno razvit smisel za „kšeft“ in za denarne koristi iz političnih kšeftov! Sedaj pa, ko so gospodi penzije gotove, ne bodo več prizanašali. Začela se bode licitacija na najnižjo ponudbo, v tem natecanju bode stranka neodvisnosti zmagala, ker šteje v svojih vrstah največ še nenasitnih in dobičkaželjnih „politikov“. V pogajanjih se bo pač govorilo o samostojni banki, o poveljnem jeziku in podobnih „svetinjah“, v resnici pa pojde samo za portfelje in sinekure.

b Črnogorska vlada je izjavila, da sprejme italijansko formulo glede čl. 29 berlinske pogodbe.

b Turčija. Hassan Femi, urednik liberalnega lista „Srbesti“, je bil umorjen. To je političen umor in se pripisuje mladoturškemu komiteju, katerega je umorjeni v svojem listu ostro napadal. Umor je zelo razburil prebivalstvo Carjegrada; visokošolci so priredili velik protestni shod in v parlamentu bodo liberalci interpelirali o tem.

Dopisi.

b Iz Braslovč. Slavno vodstvo hmelnjarskega društva v Žalcu se prosi, naj vzame sledeče na znanje: 1. Ni resnica, kakor se je izrazil na glavni skupščini odličen hmelnjar iz Žalca, da smo se vsi zunanji odborniki upirali ustanovitvi „zaznamovalnice“ za hmelnj v Žalcu, ampak branili smo se le sledeče točke pravil: da bi morali iz cele Savinske doline voziti ves hmelnj za-znamovat v Žalec; temu se bomo tudi vedno upi ali. Naj bi imela v vsaki večji občini zaznamovalnica enega svojega pooblaščenca, ki bi nam to pravomočno doma izpolnil. 2. Ni resnica, da smo se iz Braslovč, kakor se je gori imenovani gospod izrazil, zaradi tega upirali, da bi imeli skupno zaznamovalnico, ker Braslovčani si mislimo, da

pridelujemo boljši hmelnj kot Žalčani, ampak naj se pomisli, da bi v večji seziji prišlo na dan tudi 40 do 50 voz hmelnja, potem pa naj po tri dni doli čakamo, da pridemo na vrsto; seveda nekaterim bi bilo to vse eno, nam, ki smo oddaljeni, pa verdar ne more biti. 3. Da je v Berolinu razstava pokazala, da je žalski hmelnj boljši kot oni iz Braslovč, to pa prosimo dotičnega gospoda, ki se je tako izrazil, naj bi upošteval, da je od nas vposlani hmelnj bil ves koncem majnika lanskega leta, to je takrat, ko je čas za kakovost hmelnja najbolj kritičen, celo od toče potolčen, o čemur se je imenovani gospod sam prepričal; ali se taka hiba nič ne upošteva? Da pa v normalnih letih že precej dober hmelnj pridelujemo, kaže dejstvo, da ga vsakokrat prav lahko prodamo po isti ceni in tudi po višji kakor v Žalcu. 4. Ker se je dotičnemu gospodu zdelo umestno na glavni skupščini naš hmelnj kritizirati, ne da bi upošteval točo, ki na kakovost hmelnja silno vpliva, bodi tudi meni dovoljeno, da ga javno branim.

Braslovče, 5. aprila 1909.

Florijan Rak,

načelnik kmetijske podružnice za vranski okraj.

Štajerske novice.

o Klerikalce silno jezi tudi lep potek našega nedeljskega shoda. Hinc illae lacrimae, ki jih pretakajo po „Straži“. Celo radodarni so postali. Kar 1.000 kron bi radi dali za „Nar. sklad“, če jim dokažemo, da je prof. Verstovšek hujskal proti kompromisu na zaupnem shodu km. zv. v Mariboru! Jim je zelo na tem, da bi zvedli, kdo je povedal vse njihove „skrivnosti“. Prijatelji, ker računimo še na poznejše usluge dotičnega gospoda, se moramo za sedaj zahvaliti za vaše zares veliko darilo. Saj še bo prilike dovolj! Gosp. profesor dr. Verstovšek pa se še vedno ogiblje odgovora, kakšen je nagib k njegovi sedanji „pobožnosti“. Morda bi nam rad dal 1.000 kron samo zato, da bi molčali?

o Vprašanju podržavljenja ljudskega šolstva se upirajo z vsemi silami mali nemški lističi ob meji. Zlasti koroške „štimce“ so kar iz sebe. Naravno, da bi se na Koroškem ne dalo potem več tako sistematično germanizirati. Saj tudi na Štajerskem ni nič bolje. Nemški listi bi bili pač zato, da država nekaj prispeva, gospodarji pa bi ostali Nemci! V tem oziru imamo vendar tudi še Slovenci besedo in upamo, da bo izgovorjena ob pravem času in na pravem mestu. Podržavljenje ljudskih šol je za nas važna zadeva in je obenem tudi cilj napredne narodne stranke na Štajerskem od početka stranke sem. Sčasoma bo stvar vendar prišla v tek!

o Razpor v nemški krščansko-socialni stranki. Minolo nedeljo je bila v Gradcu konferenca kršč. socialne stranke za Gradec in za srednještajerska mesta in trge. Te konference se je udeležil tudi zastopnik centralnega vodstva na Dunaju. Bil je soglasno sprejet predlog, da se graški in srednještajerski kršč. socialci izvolijo svoje posebno strankino vodstvo, ker so pogajanja s posl. Hagenhoferjem o skupnem in enotnem vodstvu kršč. socialne stranke za celo Štajersko ostala brezuspešna. Za vodjo srednještajerske skupine je bil izvoljen K. Neunteufel. Ta je volitev sprejel in je dejal, da si bode novo vodstvo dalo tako jasen naslov, da bo vsak dvom o tem, ali zastopa celo Štajersko ali samo en del izključen. Razkol v stranki je gotov. Hagenhofer in Neunteufel si stojita nasproti ter si bodeta pri volitvah v deželni zbor nasprotovala.

o Senzacijonelen slučaj Ivan Roškar. — O Ivanu Roškarju, ki je ustrelil v Lipnici svojo gospodinjco, posnemamo iz sodnih aktov sledeče po-

datke: Ivan Roškar, star 19 let, iz Žitarovec v Slov. gor., je ustrelil na postelji Marijo Hammerl, ženo Ivana Hammerl, po dom. Preterja v Wag-nitzu št. 4. pri Feldkirchnu na Sred. Štajerskem. V kratkem kaj več o tem prezanimivem slučaju. Sodba je datirana s 15. 3. 1880, akt C 117/880.

o Ponesrečen poskus motiti naše nedeljsko zborovanje, klerikalcem ne da spati. V „Straži“ na dolgo in široko razpravljajo, da smo baje „veliko število“ pristašev klerikalne stranke s shoda odpravili, da smo se bali kmetov itd. Pribiti moramo, da se nasiloma nikogar ni odpravilo; da se je oba kolovodja, Tergrava in Piška opozorilo na njuno netaktnost in predrznost — se ne pravi to odganjati ljudstva! To je sicer zelo ceno sredstvo za agitacijo! Radovedni smo, ali bi klerikalci dovolili, da bi se kakega občnega zbora km. zv. udeležil n. pr. dr. Kakevec?

o Za žalski shod vlada splošno zanimanje v celjskem, laškem, vran-skem in gornjegrajskem okraju. To dokazuje mnogo vprašanj, ki nam glede shoda dohajajo. Govorili bodo tam trije ali štirje kandidati Nar. str., državni poslanci itd. Shod bo velezanimiv. Somišljeniki, agitirajte pridno za udeležbo!

o Kmet ne sme biti med intelligenco, takega mnenja je naša č. koleginja mariborska „Straža“. Intelligenca, to se pravi razumen je pač marsikateri kmet in zato gotovo spada med razumništvo, inteligenco. Kaj takega je seveda mariborskim kaplanom neumevno. Oni si žele v „kmečki“ zvezi takih ljudi, ki bi po potrebi volili tudi farovško metlo za poslanca. Razumnih, inteligentnih kmetov ne marajo. Mi jih imamo mnogo v stranki in smo ponosni, da jih mirne duše lahko štejemo med intelligenco, razumništvo.

o Za narodni sklad so darovali celjski narodnjaki v prvem četrtletju 1909. l. 143 K 20 v.; gđna Bogdana Žižek, učiteljica v Šmartnem pri Celju, 1 K; g. prof. Jug, Ljubljana, 1 K. — Živel!

o Ornič je razposlal tiskano poročilo o delovanju ptujskega okr. zastopa v pretekli 4 letni dobi. Med posebnimi postavki „Za kmetovalstvo“ se nahaja pod št. 9. „Za pletenje košev“ znesek 509 K 20 vin. Bili smo mnenja, da je ta znesek prejela košarska šola pri Sv. Barbari v Halozah. Vodstvo omenjenega zavoda pa izjavlja, da ni od okr. zastopa ptujskega prejelo nobenega zneska, marveč nasprotno, okr. zastop ptujski je prejel potom košarske šole brezplačno sadik za okroglo 140 K. Ker tedaj ta za okraj prevažni zavod ves čas ni prejel nobene podpore, zahtevamo pojasnila, kako se je porabil gornji znesek.

o Posestniki, pozor! Mnogi posestniki se branijo prijaviti finančnim oblastim izdelovanje tropinovca. Kakor je obžalovanja vredno, da je vinski zakon v tem nepopoln in slab, je vendar treba posvariti posestnike, da se naj ne ustavljajo prijavljenju, ker bi drugače utegnili biti občutno kaznovani. Čujemo, da bo prišlo v državnem zboru kmalu zopet na dnevni red povišanje davka na žganje; naj bi se gg. državni poslanci takrat odločno oglašili z vsemi zahtevami, ki jih ima kmečko ljudstvo glede neznosnega obdačenja na žganje domačih pridelkov.

o Z ozirom na velikonočne počitnice opozarjamo naše občinstvo, da je škriatica razširjena v občinah Št. Peter v Sav. dol., Polzela, Sv. Štefan, Loka in Laški trg; deloma se nahaja tudi v Celjski okolici, v Doberni in Vojniku.

b Svojim volilcem. Na glavnem zboru narodne stranke sem omenil, da stopim pred volitvami v osebno dotiko z volilci vseh 13 slovenskih trgov. Ker mi je pa dobro znano, da je pretežna večina volilcev slovenskih trgov odločno narodna in napredna, moji shodi ne bodo kak lov za glasovi, ampak bode tačas dana našim trgov prilika označiti svoje potrebe in težnje, da se more po enotnem načrtu delati za povzdigo istih. Narodna stranka, katere uspeh je ustanovitev posebnega volilnega okraja za slovenske trge, bode storila vse možno, da se bode odslej čim dalje bolj slišal tudi glas slovenskega meščanstva na Spodnjem Štajerskem, ki do sedaj sploh ni imelo svojega zastopstva niti v državnem niti v deželni zboru. Prosim somišljenike, da v vsakem trgu sestavijo takoj poseben odbor za pripravo gori naznačenih sestankov.

Dr. V. Kukovec.

o Napredna kandidatura v spl. skupini Celje-Slovenjgradec-Brežice je bila zadnjič na občnem zboru Narodne stranke v Celju izrecno sklenjena. Toliko v pojasnilo na nek dopis v „Slov. Nar.“ iz Hrastnika. Kandidat bo te dni razglašen.

o Brivnice v Celju bodo na velikonočni ponedeljek celi dan zaprte.

o Vsled neljubega nesporazumljenja se je današnji uvodnik razdelil. Naj nam to gospodje oprostijo!

o Umrla je v Celju gospa Ivana Schwab, stara 91 let. Gospa Schwabova je mati zdravnika v Laškem trgu g. E. Schwaba. — Pogreb se je vršil danes.

o Redni občni zbor „Lastnega doma“, kreditne in stavbene zadruge v Gaberju pri Celju, se vrši danes teden, t. j. v četrtek 15. t. m. ob 6. uri zvečer v zadržnih prostorih z že objavljenim dnevnim redom. Odbor.

a Vinske sejme v Brežicah vpejati skušati more le otročje misleči človek, ker dokler je še vina pri producentih zadosti, ne gre drugi kupec na sejm v obližje kleti, kakor oni, ki misli na ceno zelo pritiskati ali pa tisti, ki misli kupca fingirati in se iz vinorejcev norčevati.

To se še tam redkokje obnese, da bi vinski sejm dobro uspel, kjer se napravi daleč od goric, kakor se je to večkrat pri z veliko reklamo upeljanih sejmih v Gradcu pokazalo, kjer je okoli 3000 oštirjev, in to zato, ker kupec gre takrat vina kupovat, kadar ga on rabi in kadar on hoče, ne pa kadar je sejm. Vsi gostilničarji so skoraj že v gostilniških zadrugah in zvezani s trgovinami ali pa z vinarskimi zadrugami, le malokteri ni zvezan; zato je edini pot vinorejca k zadrugi, ktera lahko, kakor veliki vinski trgovec, po priliki prodaja, in če treba tudi lahko tako izborna vina, kakoršna se letos nudijo, v zalogi drži. Gotovo pride čas, ko bo vina še primanjkovalo, bodisi zaradi pozebe ali pa slabše letine. — Torej vinorejci, le k vinarski zadrugi! Tam ima kupec na izbero vin na drobno in na debelo po dnevnih cenah, kadar hoče, in posebno tisti, ki sploh osebno kupovat ne hodi ali pa sploh daleč od železnice kupovat ne gre.

o Glede obč. volitev v Cirkovcih na Dr. p. širijo štajercijanci med posestniki v slabi slovensčini letak, na katerem naštevajo nove dolgove v cirkovski občini. Po njihovi trditvi bi ti znašali 73.900 kron.

a Ukradeno žleco v vrednosti 40 K je hotel prodati ključavničarski pomočnik Franc Gottlich gospe Braun v Mariboru za 8 K. Ko je ta zahtevala, naj dokaže, da je dobil žico na pošten način, jo je raje popihal. Policija je potem dognala, da je Gottlich ukradel žico svojemu gospodarju Lamprechtu v Krčovini.

o Slovenjebistriška Ciril-Metodova podružnica se je v svoji zadnji seji sledeče konstituirala: predsednik Peter Novak, podpredsednik Ivan Vršič, tajnik Ign. Založnik, blagajnik I. Miro Volčič, blagajnik II. Anton Terčič, namestnika Fran Krulc in Vekoslav Pinter, odbornici Ivana Terčič in Elizabeta Venguš. Nadalje so se nominali zaupniki za vse okoliške občine, za mesto gci. Novakova in Starovašnikova. Delegat za toletno skupščino je dr. Urban Lemež. Koncem prihodnjega mesca je sklenil odbor prirediti v hotelu „Avstrija“ večji vrtni koncert v prid naši šolski družbi.

d Umrl je v Radincih po dolgi in mučni bolezni trgovec Jožef Razlag, star še le 32 let. N. v m. p.!

o Od Sv. Barbare v Haložah. V nedeljo je imel socijalistični dež. zbor. kandidat za splošno kurijo Kitek tukaj svoj volilni shod. Navzoči so bili otroci, ženske in celo par volilcev. Udrhal je po „liberalcih“, klerikalcev se je mož očitno bal, dolžil dr. Ploja, da je tuk. prebivalstvo kar za več milijonov opeharil (!), zahteval, da se morajo davki za mala posestva odpraviti in naposled dokazoval, kako velika dobrota je za Slovence znanje nemškega jezika. Navzoči so se z izvajanja kandidata docela strinjali in tudi kaplan Rabuzek ni ugovarjal (!). Vzlic temu „venikemu uspehu“ se ni bati, da bi kdo dal svoj glas taki čenči.

o Umrl je v Obrežu pri Središču pos. Jakob Ozmec, oče klerik. kandidata župnika Ozmeča. Pogreb se je vršil včeraj.

o Od Sv. Barbare v Haložah. Na razna vprašanja v zadevi vrbovih nasadov naznanja državna učna delavnica za košarstvo sledeče: 1. Za vrbo ugaja vsako zemljišče, če le ni presuho in kamenito. 2. Pred sajenjem je zemljo 30 cm globoko rigolati in poravnati. 3. Potikači se narežejo 25 cm na dolgo in se ob napetem motovozu po 10 cm narazen zatikajo celo v zemljo. Vrste pa se narede 30—40 cm narazen. Nasad se v teku poletja enkrat okoplje. Meseca februarja se lahko že poreže pridelek prvega leta. Potikači se še dobe pri vodstvu zgoraj navedenega zavoda po 3 K tisoč. Za nasad je še vedno čas do sredi mesca maja.

b Studenec. Cenjeni g. urednik! Če naš pek Malus napiše nemško pismo na svojo domovinsko občino, še to ni tako hudo in se mi dozdeva naravnost malenkostno, vreči človeka samo zaradi tega nemškega pisma v jedno malho z nemškutarji. Mi smo tukaj navajeni vsemu drugemu. Če prideš v gostilno, kjer je zbrana naša „narodna“ inteligenca s svojimi prijatelji iz studeniške okolice, se ti dozdeva, da si zašel nekam v kako gornještajersko beznico. Dogodi se, da ne slišiš celi večer slovenske besede. Tu bi bilo treba podregati. Kadar se ne bo več godilo kaj tacega na zeleni veji, potem bo tudi drugod boljše.

Studenčan.

o Deželnozborske volitve. — Za mestno skupino Radgona-Cmurek-Gor. Radgona je zopet postavljen radgonski Reitter kot kandidat nemških nacijske.

o Za šolarsko kuhinjo v Vurbergu je nabral v vezeli družbi tam gostilničar in trgovec g. J. Golob 4 krone. Posnemanja vredno!

o Iz potne torbice. V nedeljo 4. t. m. sem napravil izlet v Vurberg. Tukaj najdem na nekem mestu pribit razglas o reklamaciji radi volilnih imenikov za deželnozborske volitve. Mislim sem, da sem zašel v nemški rajh, kajti razglas je v sami nemščini. — Tamošnji pododbor km. zveze bi pač lahko pončil župana v tej zadevi, ako mu je mar kaj za narodni ponos.

ali se je morda g. župan naučil od našega Orniga nemškutariti?

b Zrakoplov so videli včeraj jutraj okoli polsedmih v Št. Jurju ob Taboru. Jadral je približno 1000 m visoko precej naglo od vzhoda proti zapadu. Z daljnogledom se je dognalo, da je bil samo „registrirni“ zrakoplov.

b Opozorjamo Gornjegrajske in kompetentne faktorje na dopis, ki ga prinese v soboto „Narodni Dnevnik“ o „delovanju“ g. Grebenca v Gornjem gradu in po okraju.

b Iz Maribora. Sklep velikega zbora „Narodne stranke“, da se štejejo vsi slovenski glasovi v mestnih skupinah na imenu gosp. dr. Gvida Serneca, se v Mariboru splošno odobrava. Naj se stori konec tisti pogubni taktiki prejšnjih let, ko so se Slovenci rajši izogibali volitev, češ, da se s štetjem nikomur ne koristi, vsled česar smo vsakokrat dosegli sramotno nizko število glasov. Seveda ne gre za zmago, gre pa za čast manjšine, gre za to, da dokažemo, da smo tukaj. V Mariboru imamo voliti dva moža v mestni skupini. Krajni odbor ima sklicati volilni shod, kjer se določi, ali se naj poleg g. dr. Serneca postavi še eden številni kandidat in na katerem se razdeli delo za volilno agitacijo. Toda kmalu!

d Iz Maribora. Mnogi štajerski Slovenci zlasti ob narodni meji še morajo nositi do današnjega dne popačena imena, kar je zakrivila nekdanja nenarodna duhovščina, ki je pisala le nemške matrike in vse v nemškem groznem pravopisu. Koliko živi med nami Wratschkov, Jeschounigov, Tschachov itd., ki težko prenašajo dedščino po nemških in germanizirajočih krstnih knjigah! Naša duhovščina ne čuti v sebi moči, da bi popravila, kar so zakrivali nezavedni predniki in da bi vrnila slovenskim družinam njihova slovenska imena v pravi nepopačeni obliki. Če pogledamo v imenik občinskih volilcev v katerikoli občini mariborskega okraja, nas obhaja kar groza pred pravopisom slovenskih imen. V 20. stoletju že smo, a tukaj se ne moremo rešiti niti tega sramotnega pečata davnih stoletij. Noben narod v Avstriji ni v tem oziru tako zanemarjen kakor smo mi ob jezikovni meji. Še huje pa je z imeniki na davčnem uradu, kjer je sploh čudež, če naletimo na ime v slovenskem pravopisu. Davčni uradniki počenajo v tem oziru, kakor se jim zljubi. Naš kmet je že celo navajen tega pravopisa in meni, da se mora tako pisati, kakor je zapisano v starih krstnih bukvah itd. Na ta način se vzdržuje nemškutarsko lice občin v mariborskem okraju in ves nemški aparat od navadnega pisarja v domačem uradu do c. kr. namestništva v Gradcu skrbi krčevito, da se na tem ničesar ne spremeni. In kako se boje slovenskih imen! Pred tedni je umrl v Selnici ob Dravi posestnik Kralj, ki se je pisal slovenski. Takoj so bili Nemci po koncu, ker to vendar ne gre, da bi imel priprosti človek v Selnici ob Dr. ime v slovenskem pravopisu. Ta slučaj se jim je zdel vreden, da se je pisalo v mariborskem in graškem listu, da je pravo kmetovo ime bilo Kröll, ne pa Kralj, ker tako (Kröll) so se pisali pradedje tega kmeta. Smešno je to, za naše razmere pa značilno in tudi žalostno, če dolže sedaj pokojnega župnika Žmavca na Remšniku, češ, da je „poslovenil“ pošteno nemško ime.

a Iz Maribora. Posestnik Koban v Spodnjem Radvanju pri Mariboru je imel mladega divjega žrebca, ki je udaril pri podkavanju svojega gospodarja tako silno, da mu je razbil spodnjo čeljust. Koban je umrl v mariborski bolnišnici.

a Surovež. Pred par dnevi sta hlapca Franc Schwab in Franc Planinšič pri svojem gospodarju, nekem posestniku v Recenjaku pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, zlagala deske. Schwab je Planinšiču rekel, da slabo dela, kar ga je tako razkačilo, da je Schwaba z nožem zabodel v trebuh in ga smrtnonevarno ranil. Planinšiča so orožniki izročili mariborskemu okrožnemu sodišču.

o Z voza je padla. Neki izvošček je v nedeljo perici Tereziji Plesch v Gradcu rekel, naj sede na voz, da jo brezplačno pelje na njeno stanovanje. Ker izvošček ni hotel ustaviti, kjer bi imela ona izstopiti, je skočila iz voza in se na glavi precej pobila. Redar jo je spravil v stražnico. Policija išče neznanega izvoščaka.

a Pet volov se zadušilo. V nedeljo je dospela iz Budimpešte na Pragersko pošiljatev volov, ki je bila namenjena v Gorico. Na Pragerskem so zapazili, da se je med vožnjo 5 volov zadušilo.

Kranjske novice.

v Narodna delavska organizacija v Ljubljani. Načelnik g. Adolf Ribnikar se je načelstvu odpovedal, odbor te odpovedi ni hotel vzeti na znanje, a Ribnikar vztraja na 870jem odstotku ne iz društvenih ampak iz drugih nagibov.

b Zveza gostilničarskih zadrug se osnuje za Kranjsko. V soboto je bil v Ljubljani shod zadrug, ki so sprejele pravila. Zveza bo za razvoj gostilničarske obrti na Kranjskem velikega pomena.

v Na železniškem tiru zaspal. Predvčeraj opoldan se je vlegel blizu postaje Rateče na Gorenjskem železniški delavec Janez Kerštajn iz Kranjske gore na železniški tir, da bi si odpočil. Med tem je zaspal ni zapazil, da prihaja vlak, ki ga je povozil, da je bil na mestu mrtve.

v Umrl je gospod Jurij Čemažar, posestnik v Trnovem.

v Državno podporo v znesku 700 K je dovolilo poljedelsko ministerstvo društvu za pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja.

Koroške novice.

a Koroški deželni zbor sestoji iz 2 Slovencev, 2 nem. kršč. socijalcev, 1 socijalnega demokrata, 31 nemških nacijske, 6 ustavovernih veleposestnikov in 1 virilista, krškega škofa (nem. kršč. soc.). Prihodnji deželni glavar bo najbrž baron Leop. Aichelburg-Labia.

a Prememba posesti. Princ Fridrih pl. Schönburg-Waldenburg je svojo graščino Stadhof pri Št. Vidu prodal baronu Vivenotu.

a „Schulvereinsgau“ so si osnovali koroški Nemci pretečeno nedeljo v Celovcu za celo Koroško. Predsednikom je izvoljen ravnatelj Steinlechner.

a Celovski konjski tramvaj bo vozil iz mesta do vrbskega jezera letos še le od 1. maja naprej, baje zaradi slabega vremena.

Primorske novice.

v Raz konja je padel Ivan Godina, gostilničar in posestnik v Proseku, ko se je vračal od konjskega nabora. Bil je na mestu mrtve.

v Nar. del. organizacija v Trstu otvori dapes prvo skladišče konsumne zadruge za svoje člane v ulici Bosco št. 17. —

v Ravnopravnost na istrskih sodiščih. V Vodnjanu je bilo razpisano mesto sodnega kancelista. Hrvaško časopisje je zahtevalo, naj se na to mesto imenuje človeka, ki bo popolnoma

zmožen hrvaščine, ker pri sodišču sedaj ne zna noben uradnik hrvaški, dasi-ravno je v okraju hrvaški živelj jako številni. Tudi upravitelj sodišča, svet-nik Colombis, se je zavzemal za to, a vendar je bil imenovan Italijan Ludvik Conti iz Kopra, ki ne razume niti be-sedice hrvaški.

v Romanje na Simon Gregorčičev grob namerava prirediti pevsko društvo „Kolo“ v Trstu in poziva vsa tržaška društva, naj čim prej ukre-nejo vse potrebno, da se ga udeleže.

v Imenovan je višji poštni svetnik Josip Gius za podravatelja poštne in brzojavne urada v VI. plačilnem razredu, poštni svetnik Nikolaj Dudan pa višjim poštним svetnikom.

v Ljubljansko slovensko gleda-lišče gostuje v Gorici od 17. aprila. Predstave bo priredilo v „Trgovskem domu“ pod firmo „Narodne prosvete“. Sodelovalo bo 13 oseb.

Po svetu.

v Kolaković. Brat umrlega strežaja srbskega prestolonaslednika Gjorgja. Kolakovića, je napravil baje na drž, pravdnitvo vlogo, naj uvede preiskavo radi smrti njegovega brata.

v Belgijski kralj Leopold je razpi-sal 50.000 frankov nagrade za naj-boljšo razpravo o zrakoplovstvu in o najnovejših iznajdbah in pripomočkih za uspešen napredek letalnih strojev. Do 1. 1911 mora biti delo gotovo.

o Smrt ob telefonu. V hiši trgovca Sheddona v Elgin (Illionis) je začelo nek popoldan na telefonu neprenehoma zvoniti. Sheddona je hotel poštni urad prositi pomoči, a se mu ni posrečilo dobiti zveze. Vzel je torej škarje in prerezal žico. Pri tem ga je zadel tako močan električni tok, da je na mestu umrl.

o Tkalnica je zgorela. Iz Liberc se poroča, da je v nedeljo tkalnica za pavolo tvrdke J. V. Hybler v Benešo-rem z vsemi stroji in vsem blagom zgorela do tal. Tovarna je imela okoli 20.000 vretenic. Bila je zavarovana.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Položaj v Srbiji.

a Belgrad, 8. apr. (Brz. „Nar. Dn.“). Ministerski svet je sklenil, da predloži skupščini novo zakonsko osnovo tiskov-nega zakona, po katerem bi se razža-ljenje kralja in dinastije zelo strogo kaznovalo.

a Belgrad, 8. apr. (Brz. „Nar. Dn.“). Vlada se je namenila, da prekliche pre-poved izvoza vseh živil in krme, ka-tero je izdala pred dvema mesecema. Preklic se razglasi v kratkem.

a Belgrad, 8. apr. (Brz. „Nar. Dn.“). Državna zakladnica, ki so jo bili vsled strahu pred vojsko spravili v varnost v trdnjavi Niš, se prepelje zopet nazaj v Belgrad.

Avstro-Ogrska in Črnagora.

a Dunaj, 8. aprila (Brz. „Nar. Dn.“). Črnogorska vlada je sporočila italijan-skemu poslaniku in tudi dunajski vladi, da je pripravljena obnoviti prijateljske odnošaje z Avstro-Ogrsko. Na Dunaju so zelo prijazno odgovorili in izjavili, da nimajo nič proti, če se razveljavi člen 29. berolinske pogodbe. S tem bo spor med Avstro-Ogrsko in Črnogoro, ki je nastal vsled priklopljenja Bosne in Hercegovine, poravnán. Tozadevna avstrijska nota na črnogorsko vlado se je oddala danes.

Različne vesti.

b Dunaj, 8. aprila. (Brz. „N. D.“) Danes predpoldan je bil pogreb dvor-nega gledališkega igralca pl. Sonnen-thala ob veliki udeležbi diplomacije, članov gosposke zbornice, gledališnih

ravnatelj, igralcev in drugih. Sprevod se je pomikal med špalirjem velike množice ljudi — gotovo nad 100.000 — proti dvornemu gledališču in od tod na pokopališče. Ob grobu je govorilo več govornikov.

b Praga, 8. aprila. (Brz. „N. D.“) Kakor se poroča, se bode kmalu usta-novila v Brnu podružnica češkega ko-respondenčnega urada.

b Tešín, 8. aprila. (Brz. „N. D.“) 50 galiških dijakov iz Krakova in Lvova, ki so bili že od prejšnjega tedna tukaj, je sinoči domov grede po-pevalo poljske narodne pesmi. To je policijo tako razburilo, da je nastopila z vso svojo strogostjo proti njim. Prišlo je do spopada, pri katerem jih je več aretirala.

b Carigrad, 8. aprila. (Brz. „Nar. Dn.“) Na zahtevo lista „Srbești“ bo sultan izdal irade, da bo umorjeni od-govorni urednik pokopan v sultanovem mavzoleju, ki je grobnica samo za vladarje.

Narodni gospodar.

Občni zbor hmeljarskega društva v Žalcu.

Konec.

G. Petriček daje nadalje praktične nasvete za hmeljarstvo. Ljudje tožijo o slabih cenah hmelja. Upravičeno to-žijo, a mnogo so sami krivi. Prvo je, da se ne smejo cela posestva zasadi-ti s hmeljem. Hmelj je plemenita rastlina, potrebuje najboljšo zemljo. Le najboljši del posestva za hmeljarstvo! Vsak naj hmelj sadi, toda ostane naj vedno v pravem razmerju z velikostjo posestva. Ravno tako je treba pomniti, da da slabo seme tudi slab sad. To velja pri vseh pridelkih, torej tudi pri hmelju. Vsak hmeljar naj rabi le dobre sadeže. Hmeljar mora celo leto ogledovati na-sade, da ve kdo ima najboljši hmelj in kje bo torej iskati dobrih sadežev. Za jesen pa vsak naj uvažuje nasvete, ki jih daje društvo glede obiranja in su-senja hmelja. Tudi to dvojno delo je zelo važno in močno vpliva na vred-nost pridelka.

G. poslanec Roblek opisuje na to predpriprave, ki so se vršile za lansko berolinsko razstavo hmelja in ječmena. Na Dunaju se je sestavila posebna ko-misija, ki je vodila predpriprave glede avstrijske udeležbe. Tudi g. poslanec je bil v tisti komisiji. Slab hmelj sploh ni mogel priti v Berlin. Za presojanje hmelja se je sestavila zopet posebna komisija, h kateri je istotako pripadal g. poslanec. Bilo je krog 400 do 500 vzorcev. Ko je prišel na vrsto savinski hmelj, bili so češki in moravski člani kar iznenadeni, tako dobro blago smo poslali v presojo. Hmeljarski konzulent za Češko, g. Hofer, pa je postal kar nervozen. Videl sem, da je naš hmelj hud konkurent češkemu hmelju, torej nam ni treba obupati. Pač pa je ne-obhodno potrebno, da se držimo enega nasveta: Dober hmelj držati, sla-bega pa odstraniti iz naših hmeljišč! To nam mora prinesiti najlepše uspehe! V odbor se izvoli pri nadomestnih volitvah g. Žigan.

Pri slučajnostih govorita gg. dr. poslanec Roblek in Petriček o zazna-movalnici za hmelj, ki se naj ustanovi v Žalcu. G. župan Širca je že izdal pravila. Sklicati je treba le tozadeven ustanovni shod. Ustanovitev se je skle-nila že enkrat, toda zgornja dolina je bila naenkrat iz popularno neumljivih vzrokov proti. Zaznamovalnica je po-trebna. Na Češkem že imajo take za-vode. Pri nas bo neobhodno potreben, ker bomo morali od 1. 1912. naprej prodajati svoj hmelj tudi v inozemstvo le pod pravim imenom. Zaznamovalnica bode za naš hmelj velika reklama. V pravilih pa se mora tudi določiti, da se slab hmelj v zaznamovalnici ne bo zaznamoval, ker bi naši hmeljarji trpeli drugače le škodo. Odboru se poveri naloga, da sklep o ustanovitvi zazna-movalnice čimprej izvrši.

S tem je bil ta lep občni zbor kon-čan. Dovolim si opomniti da je število 87 članov za tako važno društvo mnogo

prenizko. Treba vež tozadevne agita-cije samo s pismenimi vabili se ne opravi mnogo. Treba bo, ako se to še ni zgodilo, izvoliti po celi dolini zaup-nike, ki bodo pridobivali člane in spleh osrednji odbor podpirali v vsem njego-rem delovanju in v poslovanju med člani in odborom. In še na eno točko bi opozoril: namreč na zimsko šolo za hmeljarstvo. Na občnem zboru se je omenila v tajniškem poročilu. Tako šolo more ustanoviti hmeljarsko društvo v lastni upravi. Podpore od dežele in s tem tudi od države so precej zasigu-rane. Nekoliko bi se dali vpreči tudi pri-zadeti okrajni zastopi in občine. Oso-bito bi tržka občina Žalec gotovo z vso požrtvovalnostjo podpirala tako pravico, ki bi bila v največjo korist celega sa-vinjskega hmeljskega okoliša. Razun tega bi tudi obiskovalci zimske šole plačevali šolnino.

To se je obneslo tudi povsod dru-god. Šola se da napraviti z internatom, pa tudi brez istega. Ako bi se ustano-vila v Žalcu — in to je edino prime-ren prostor za to — bi pač bil inter-nat neobhodno potreben. Učitelj zimske šole bi poučeval po zimi na zavodu samem, po leti pa bi potoval po sa-vinjskem hmeljskem okolišu in navajal hmeljarje s predavanji, kratkimi pouč-nimi tečaji itd. k umnemu hmeljarstvu. Brezdvomno bi bila taka naprava ne-precenljive vrednosti za savinjske hme-ljarje. Omeniti pa moram precej na tem mestu, da bi bilo popolnoma napačno, ako bi se uvedel na tako šolo le pouk o hmeljarstvu. Danes hočete omejiti hmeljarstvo in pripraviti savinjske kme-tovalce do tega, da se pečajo tudi z drugimi kmetijskimi panogami, osobito z živinorejo. Na to bi se morala zimska kmetijska šola na vsak način ozirati in vpeljati v ravno isti meri tudi pouk o živinoreji oz. ostalem kmetijskem go-spodarstvu.

Kdor vidi, s kako vztrajnostjo se dela v savinjski dolini za izboljšanje hmeljarstva, mora pač imeti najboljše zaupanje v bodočnost savinjskega kme-tijstva. Toda spomnim se pri teh be-sedah težkih obdolženj, ki sta jih za-gnala mariborska slovenska lista „Sl. Gospodar“ in „Straža“ v najzaslužnejše hmeljarje n. pr. v g. Robleka, Petri-čka, Širca in druge. Spominjam se, s kako besnstjo so se ljudje krog nave-denih listov zaganjali v te može in se čudim, silno čudim, kje so našli toliko drznosti. Da hmelj nima cene, da je lanska suša povzročila kvantitativno slabo letino itd., vse take stvari so zakrivila gg. Roblek, Petriček, dr. Berg-man, Širca i. dr., torej tisti može, ki delajo danes z največjo marljivostjo in nesebičnostjo za povspeg savinjskega hmeljarstva? Namesto, da bi te može podpirali, pa jim nasprotujejo z lažmi in obrekovanjem. Res neverjetno!

Miloš Stibler.

Tržne cene.

7. aprila.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za marc 32'75, za maj 35'75, za september 33'75, za december 32'75. Tendencia stalna.

Sladkor. Praga: surovi slad-kor prompt K 23'55, za oktober — december K 22'15. Tendencia mirna. — Vreme megleno.

Budimpešta, 7. aprila. Pšenica za april 14'05, pšenica za maj 13'82, pšenica za oktober K 11'40, rž za

april K 10'—, rž za oktober K 9'16, oves za april K 8'69, oves za oktober K —, koruza za maj K 7'49, koruza za julij K 7'67 ogrščica za avgust K 14'80 Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 6. aprila. Svi-njad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 143 do 144 vin., mlade, srednje 144 do 146 vin., mlade, lahke 145 do 147 vin.; zaloga 22.850 kom.

Svinjska mast v Budimpešti: 150'—, namizna slanina 130'—.

Dunajska borza za kme-tijske pridelke, 6. aprila:

Tendencia se zboljšala, zahteve za pšenico se zvišale za 10 vin. Tudi ko-ruza se držala višje, dočim sta rž in pšenica ostali na isti ceni. Obrat za-radi praznikov slab.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 31'40, moka za pri-hodnji mesec 31'60, moka za maj — avgust 32'—, moka za sept. — decemb. 30'70, pšenica za tekoči mesec 24'55, pšenica za prihodnji mesec 24'75, pše-nica za maj — avgust 24'80, pšenica za sept. — dec. 23'45, rž za tekoči mesec 17'30, rž za prihodnji mesec 17'10, rž za maj — avgust 17'35, rž za sept. — dec. 17'—.

Tendencia: moka: trdna, pšenica: stalna, rž: mirna. — Vreme lepo.

Za Veliko noč

priporoča svojo veliko zalogo možkih, ženskih in otročjih obutev po nizkih cenah. Daje tudi na obroke. — Naročila po meri tekom 24 ur. Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica 3. 42 5-5

SUKNA

in modno blago
.: za obleke .:

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franco.

112 50-21

Stavba gospodarskega poslopja pri župnišču na Bizeljskem

se odda oferentu, kateremu bode cerkveni konkurenčni odbor zaupal.

Proračun znaša 12.103 K 81 vin.

Načrt in pogoji so razvidni v župnišču na Bizeljskem do 25. aprila t. l.

in se bode tudi isti dan ob 3. uri popoldan stavba oddala proti 10% kavejji.

Franc Balon
načelnik cerkv. konk. odbora.